

Izloja vsak dan
 tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.

Pesamezne številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) v mnogih tolikarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sezani, Nalzežini, Novemestu itd.

Oglase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Molin piccolo št. 7. — Uradne ure od 2 pop. do 3 zvečer. Cene oglaševanja: 10 stotink na vrsto petič; posilnice, osmrtnice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vse leto 24 kron, pol leta 12 kron, 3 mesece 6 kron. Na naročbe brez dopolnane naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovane pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.

Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: Ulica Torre bianca št. 12.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK. — Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Torre bianca št. 12.

Položaj na Ogrskem.

BUDIMPEŠTA 5. V. (Zbornica poslancev.) Zapisnik zadnje seje bil je overovljen brez debate. Prvi se je oglašil za besedo posl. Košut, kateremu so o vstopu v dvorano poredili njegovi pristaši burno ovacijo, medtem ko so se mu člani ljudske stranke in pristaši posl. Rakovskega zadrževalno smejali. Posl. Košut pojašnjeval je pogoje, pod katerimi je njegova stranka pripravljena stopiti na polje parlamentarnih bojov. (Klic: ... pod katerimi pogoji je pripravljena položiti orožje.) Po prebitanju v zadnjem strankinej konferenci vsprejetega Košut-Thaly-jevega predloga, izjavil je govornik, da on ne prihlaja s palmo miru, marveč ravno nasprotno, njegova stranka da se bo tako dolgo bojevala, dokler ne bo dosežena popolna neodvisnost Ogrske na vseh poljih državnega življenja. Govornik je zavračal mejklice ljudske stranke, ki so izražali trditev, da je neodvisnostna stranka sklenila kompromis z vlado in je prosil ljudsko stranko, naj ne dvomi na njegovem patriotizmu. Ekscipcionelna bojna sredstva ne morejo služiti za vedno. Obstrukcija je parlamentarna revolucija, katere ima pravico posluževati se vsaka stranka a le v skrajnih slučajih. Radi take revolucije mora narod toliko trpeti, da je neobhodno potreba dobiti njegovo dovoljenje. Osebnoprepičanje vsled tega ne more upravičiti nadaljevanje obstrukcije. Z ozirom pa na to, da večina zavzema stališče, po katerem je sklepati, da ne želi uvedanja madjarskega armadnega jezika, kakor tudi z ozirom na to, da je kralj, na nasvete tujih

svetovalecev izjavil, da gotovih sklepov nikoli ne ratificira: izginila je možnost, da bi manjšina na ustavni način uveljavljala svojo voljo. Morda bi bila mogla to se silo doseči; ali ker bi bila močna vladna stranka mogla na to se silo odgovarjati in ustvariti s tem precedenčni slučaj, ki bi pomenil polom dežele, morala je neodvisnostna stranka opustiti to namero.

Govornik je na to našteval velike vspehe obstrukcije, kakor prepredenje povlašnja rekrutnega kontingenta in koncesije krove, katerih ni smeti omalovaževati. — Košut je povdarjal potrebo volilne reforme, katere je vsprejeta med pogoje za sklenjenje miru in je izjavil, da vsako pravo izvira iz naroda in tako tudi pravo glede vojske. — Neodvisnostna stranka stoji sploh na stališču neodvisne armade, ker armadni jezik in vodstvo armade ne more biti, nego madjarsko.

Ministerski predsednik grof Tisza izjavlja, da se ne bo protivil, ako zbornica sklene, da se razveljavi sklep o popoludanski sejah. (Živahno pritrdjevanje po skrajni levici.) On stavi tak predlog še danes. Kar je rekel govornik v imenu vlade o volilni reformi, zadržal v celoti; on hoče povspesovati čimprej mogoče ureditve volilne reforme. (Živahno pritrdjevanje pri skrajni levici.)

Kar se tiče zahtevane izjave od vlade, da ima na Ogrskem vse pravice, tudi na organizacije in vodstvo vojske narod, izjavil se je min. pred. pripravljene, da se zlađa s temi temeljnimi mislimi. (Živahno odobravanje v celi zbornici.) Po ogrskem državnem pravu sta krona in narod v organizirani zvezi. Kako protivljenje istih ali izoliranje enega od drugega se ne more pomisliti. Govornik sme radi te izjave upati, da bodo vsi faktorji zbornice delovali na to, da se razvija ustavni boj v normalnem tiru (Pritrdjevanje v celej zbornici.) To ne pomeni, da je sedaj boj končan. (Posl. Košut: Nasprotno!)

Boj se bo sedaj nastavljal, kakor zahtevajo narodni interesi. (Odobravanje na vseh straneh zbornice.)

Mi se bomo sedaj bojevali s takim orožjem, ki ne bo rušilo, marveč gradilo, (Pritrdjevanje na desnici) ki narodne naloge ne bo oviralo, marveč povspesovalo, ki dvigne politični ugled in moč našega naroda. (Živahna pohvala na desnici.) Jaz bi bil — nadaljeval je minister — pripravljen na skrajni boj, ali jaz sem to smatral za zadnje sredstvo, ki bi se moglo uporabiti le v skrajnem slučaju. (Klic na skrajni levici: Nikoli!)

Ministerski predsednik je nadaljeval: — Jaz bi z vso toploto svojega srca pohvalil, ako bi te moje besede pripomogle k temu, da bi nam posljalo solnce ustavnega življenja in da bi mogli tako delovati za blagor dežele kakor zahtevajo to njeni interesi. (Trajajoča živahna pohvala.)

Posl. Szederkay je izjavil, da se bo njegova stranka za popolno uveljavljenje

madjarskega poveljnega jezika še nadalje objektivno bojevala v okviru zborničnega poslovnika.

Posl. Kaas (ljudska stranka) je izjavil, da nikoli ne pristane na kak kompromis z ministerskim predsednikom, kateri preti z najhujšimi nasilstvi. Ljudska stranka bo tudi nadalje izvrševala najstrožjo kontrolo nad vladnim delovanjem.

Ministerski predsednik je izjavil, da se med njim in neodvisnostno stranko ni sklenil nikak pakt, marveč so se le vršila pogajanja, da bi se na podlagi bistrenja menenj ustvarila uvodna situacija v parlamentu. Min. predsednik ni hotel verjeti izjavi posl. Kaasa, da hočejo poslanci tirati boj do skrajnosti in izjavil je svoje prepričanje, da jih patriotični čut uveri o imenju naroda, ki želi, da bij prestane, da se izvedejo vojaške reforme ter da se zacelijo rane, provzročene po beju. Zupajoč na patriotično spoznanje poslancev, upa, da po njih nadaljevanju boj ne prepreči rešenja najnujnejših državnih potreb.

Posl. Kubik priglasil je več slučajev, ko so bili nekateri mladeniči pozvani na nabor.

Minister za honvele je proti temu izjavil, da so ti pozivi nezakoniti in posledice deloma nesporazumljenj, deloma pregorečnati v službi, deloma pa da so to mestifikacije. Vselej tega uvede minister preiskavo.

Posl. Rakovsky je izjavil, da ni zadovoljen s pojasnili grofa Tisza. Minister da mora takoj priznati kršenje zborničnega reda.

Ko sta zopet govorila grof Tisza in posl. Rakovsky nadaljevala je zbornica o vojni predlogi. Govoril je posl. Utvary na kar je bila razprava prekinjena in se bo nadaljevala v prihodnji seji, ki bo v ponedeljek.

General Albori novi načelnik Bosne-Heregovine.

DUNAJ 5. Armeeverordnungsblatt priobčuje upokojenje generala konjice barona Appela na njegovo lastno prošnjo ter imenovanje FZM. barona Alborija poveljnikom 15. voja in načelnikom deželne vlade za Bosno in Heregovino in imenovanje FML. Horetzkyja poveljnikom 1. voja. Cesar je generalu konjice, baronu Appelu izdal ročno pismo, v katerem se spominja njegovega izvrstnega službovanja v vojni in v miru ter obzaljuje njegov odstop od sedanjega mesta. Ročno pismo pravi nadalje: v Vas gledala je moja vojska mnogoizkušenega vodjo, kateremu je vedno izkazovala popolno priznanje in redko zaupanje v njegovo delovanje in njegovo vojaško zvestobo. — Cesar ponavlja potem svojo hvaleznost in svoje priznanje za izvrstno službovanje barona Appela, podeljuje mu brilante k slavno zaslužnemu Marije-Terezijevemu vojaškemu redu in mu želi naj bi še dolga leta živel v spominu na svojo zaslužno preteklost v svesti, da mu je

redno zagotovljena posebna cesarjeva naklopnjenost.

Bolezen ministra Hartela.

DUNAJ 5. Stanje ministra Hartela se neprestano boljša, da more minister že po več ur na dan zapuščati postelj.

DUNAJ 5. Minister Hartel se je danes prvič peljal na sprehod.

Francozka zbornica odgodjena.

PARIZ 5. Komora je včeraj odobrila proračun ter je bila potem odgodjena do 14. t. m.

Potovanje ruske carske dvojice.

SKIERNIEWICE 5. Car in carica odpotovala sta danes v Petrograd.

PETROGRAD 5. Ruska carska dvojica dospela je v Carskoje Selo.

Odtrgan most.

PLESKAN 5. Led je odtrgan most na plovih preko reke Velikaja.

Toledska katedrala v nevarnosti.

MADRID 5. Na katedrali v Toledo pojavile so se jako nevarne razpoke in bati se je, da se zgradba poruši.

Iz beligradskega konaka.

BELIGRAD 5. Princ Aleksij bil je danes opoldne gost na kosilu pri kralju v novem konaku.

Križa na Španjskem.

MADRID 5. Maura je prevzel sestavo novega kabineta.

V ameriške mornarici.

WASHINGTON 5. Tajnik za vojno mornarico Moody predložil je kongresu načrt glede ustanovitve admiralnega štaba. — Predloga zahteva nadalje napravo več trdnjav na otoku Yuam, kakor tudi na otokih Filipine in Midway. Na vojnih ladjah Zjedinjnih držav amerujejo se napraviti aparati za brezžični brzjojav.

Glasovi z Goriškega.

III.

Od leta 1870., ko je bil sprejet v našem deželnem zboru načrt zakona po namenu državno-šolskega zakona, se je že večkrat spreminjal šolski zakon, a to tako, da, kar se je dajalo z desnico, se je jemalo z levico in o kakem zboljšanju ni bilo govora. Deželni zbor je spreminjal zakone, ali spreminil — na boljše — ni skoro nič. — Vsaka sprememba je bila le pesek v oči in nič drugoga.

Pred dobrim desetletjem so tolažili učitelstvo iz deželne zbornice, da naj počaka, da neha dežela plačevati zemljiško odvezo, potem da se porabi deželne doklade upadek za primerno zboljšanje. Zastonj je bilo vse čakanje učiteljev. Prišel je čas ko je dežela nehala plačevati zemljiško odvezo a ni bil

voljnost mornarjev, srečnih, da vidijo mogočnost, s katero je vladal njih poveljnik nad vsemi bitij. Sprovel ga je proti stopnjicam, pustil mu iti niz-dolu in ga privedel pred kajitine duri, katere je hitro odprl reški: »Tukaj je.«

Zginivši na to je pustil starega vojaka nekam osuplega ob pogledu na podobo, ki se je nudila njegovim očem. Ko je Helena slišala, da so se sobine duri tako burno odprle, se je vzdignila z divana, kjer je počivala; a ko je zagledala markija, se je izvil njenim prsom vzklík iznenadenja. Tako zelo se je bila spremenila, da so jo mogle spoznati le očetove oči. Tropično solnce je olepšalo njeno lice z rujavkastim teintom in krasnim koloritom, ki sta jej dajala bajen, iztočni izraz, in v njej je dihala neka plemenitost, neka veličastna krepost, neki globok čut, ki je moral upljevati tudi na najkrepkejše srce. Dolgi, obilni lasje, padajoči v bujnih kodrih niz-dolu po plemenito oblikovanem vratu, so dodajali ponosu njenega obraza še neko podobo mogočnosti. (Pride še.)

PODLISTEK.

Ženska tridesetih let.

Francoski spisal: Honoré de Balzac.
 Poslovenil K. Z.

V. (64)

Dvojno snidenje.

»Bojazljivca«, je siknil general vstavišči gusarja.

»Stari gospod!« je dejal poročnik, »ne prenasglate se preveč, Vaš rudeči trak kaj lahko upliva na našega kapetana, jaz, jaz se mu se smejem. . . . Takoj zaključiva najino konverzacija.

V tem hipu je naznanil zamolkel šim, v katerega se ni umešavala nobena tožba, generalu, da je vrli Gomez umrl mornarske smrti.

»Moj denar, ali življenje!« je vskliknil popaden od grozne togote.

»Ah! Vi ste uljudni«, mu je rekel

gusar zasmehovaje, »toda varujte se, da od nas ne iztahnate česa. . . .«

Na poročnikovo povelje sta hitela dva mornarja vezat Francozove noge; z nepričakovano smelostjo ju je pahnil nazaj, iztrgal je jedinal mahom, na katerega ni bil nikdo pripravljen, poročniku sabljo, ki jo je nosil ob boku, ter jo jel urno vihteti, kakor star konjeniški general, ki ume svojo stroko.

»Ha! roparji, starega Napoleonovega vojaka ne boste metali v morje kakor kako ostrigo.«

Streli, sproženi iz samokresa na trdo vratno se upirajočega Francoza, so zbudili Parižanovo pozornost, ki je ravno nadzoroval prenašanje vrvja, katerega je bil zapovedal sneti s »Svetega Ferdinanda«. Ne da bi se vznemiril, je zgrabil pogumnega generala od zadej, vlekaj ga nsglo s seboj ter ga spravil do roba z namecaom, da ga vrže v vodo. V tem trenutku je zadel generalov divji pogled ugrabnika njegove hčere. Spoznala sta se takoj — oče in zet. Kakor bi bil marki brez vsake teže, je dal kapitan svojemu sunku

še prišel obljubljeni čas zboljšanja. Obljube so bile pozabljene.

Presenečeno učiteljstvo je tirjalo z ogorčenjem svojih pravic in deželni zbor se je bil začel resno (?) baviti z vprašanjem o pravnih razmerah tega stanu. Poseben odsek je študiral vprašanje. Konec študijam je bil ta, da se dvajsetine spremene v desetine. To je tisti nesrečni zistem, po katerem je trebalo čakati do dvajset let, da se je doživelo borih 100 gl. zboljšanja!

Ko je bil prišel pred zbornico novi načrt, spomnili so se slovenski poslanci na ustanovitev deželnega šolskega zaloge, mesto okrajnih. To je dalo povoda, da so načrt zopet izročili deželnemu odboru per studii et riferta, in zboljšanje je zopet splavalo po Soči — vsaj za eno leto. O, ne samo za eno leto, ampak za več let, kajti vmes je bila prošnja znana abstenenca slov. deželnih poslancev.

Še le, ko je bila padla abstenenca v vodo, prišel je pred zbornico novi načrt. — Ta pa je bil tak, da ni bil dobil sankcije takoj, ampak še le po dolgem einzanju. — Leta so minula, boja je trebalo, da smo bili dosegli zboljšanje 100 gl. In pri tem je ostalo do zdaj.

Predlanskim se je bil dež. zbor zopet začel pečati z našim zboljšanjem. Leta 1902. ni bilo prišlo do razprave načrta, skovanega v odseku, ampak trebalo je vsestranskega uplivanja na poslance, da se je langsko zimo spravil pred zbornico. Šolski odsek je bil sprejel neki načrt zakona, katerega se je bilo učiteljstvo razveselilo. Poslanec vseh strank in strančic so kazali s ponosom na tiskani načrt, katerega da zbornica vsprejme brzkone soglasno. A glejte žudeže! Načrt je prišel pred zbornico ves — krvav! Samemu sebi ni bil več podoben. Kar je bilo dobrega, vse je bilo porezано. Oskubljen je bil vseh dobrot. Jedino dobro je glede penzioniranja. — Ali ni to nedostojna igra deželnega zbora?

A niti tega ni privoščil naš deželni zbor svojemu učiteljstvu, za katero so se potegovali poprej na polna usta.

V načrt se je upletla brezpotrebna in brezpomembna opazka, ki pa je imela v sebi znak, da načrt ne dobi sankcije, marveč da ostane le nedostojna igra z življenjskimi interesi vsega učiteljstva v deželi.

In še tak načrt so hoteli pokopati in je bil vseprejet na tako čuden način, kakor še nobeden načrt v deželni naši zbornici.

No, načrt je bil vendar le vseprejet, če tudi je povdarjal zastopnik vlade, da ne more zadobiti potrjenja vladarjevega. — Zaključek nedostojni igri je pa še sledil zunaj zbornice.

Javno je naznanil zastopnik vlade, da tak, kakoršen je bil, načrt ne more postati zakon. Vsakdo je vedel, da ne dobi najvišje sankcije. In vendar so se dobili taki poslanci, ki so poslali žagat že odpadlo vejo. To delo so opravili nekateri župani in podžupani, ki so protestirali proti sankcioniranju za sankcijo nesposobnega načrta. To so bili junaki, ki so šli v boj proti — mrtvecu!

No, in zdaj stojimo pred dejstvom, da leži v deželni hiši z Dunaja povrnjeni mrtvec — nepotrjeni načrt.

Kako se bo ta igra nadaljevala v naši deželni zbornici, to nam pokaže bližnja bodočnost.

Se na jedno dejstvo moramo opozoriti slovensko občinstvo. Blizu vsi deželni zbori so bili letošnjo jesen sklicani v zasedanje. — Med njim pa ni bilo goriškega, ker ni imel nujnega posla.

T sočakov je stal za življenje nesposobni načrt, zavržen leži v deželni hiši in — deželni zbor nima nujnega posla!

Položaj na Ogrskem

Predvečerajšnjim predpoludne je imel oni del nezavisnostne stranke, ki je za nadaljevanje boja, svojo posebno sejo, v kateri se je posvetoval o mirovnih ponudbah, ki prihajajo od raznih strani. Izlasti pa so se imeli odločiti, kako se jim bo vesti zvečer na konferenci neodvisnostne stranke. Vseprejet je bil predlog, glasom katerega se ni spuščati v nobena pogajanja, dokler je v veljavi sklep zbornice za obdržavanje dvojnih sej. Vtis tega sklepa je bil v obče ta, da so se izjalovili vsi poskusi za dosego miru in da je razkrojitev Košutove stranke neizogibna.

Predinočajim se je vrnila gori omenjena odločilna konferenca Košutove stranke in pozno v noč, prekasno, da bi jo bili mogli uvrstiti v list, smo prejeli nastopno brzojavko iz Budimpešte:

»Večerna konferenca Košutove stranke je po živahni debati s 46 proti 28 glasom vsprejela Košutov predlog, stavljen že v prejšnji strankini seji, in z dodatkom Thalyja, odobrenem tudi od Tisze, ki se glasi: da ima ministerki predsednik izjaviti in zbornica skleniti, da na Ogrskem ima vsako pravo, tudi v vojni organizaciji, torej tudi glede poveljstvenega jezika, svoj vir v narodni volji, ki se uveljavlja v zakonodaji, izjavlja neodvisnostna stranka slovensko, da se bo v interesu čim hitreje dosege institucije ogrske vojske in madjarskega poveljstvenega jezika o vsaki priliki bojevala za ogrske narodne embleme, za vzgejanje ogrskih častnikov, in za madjarsko vojaško pravosodje in bo te zahteve vzdrževala na dnevnem redu. Veči del manjšine, izvzemši deseterico, se utegne pokoriti temu sklepu večine.

Dalje smo v isti čas prejeli nastopno brzojavko:

»Ljudska stranka je storila zaključni predlog, ki pravi, da bo razmotanje položaja le tedaj možno, ako se razveljavi sklep o dvojnih sejah in ako ministerstvo Tisza odstopi. — Glasi se, da od jutri dalje ne bo več paralelnih sej in da vladna stranka vsprejme tozadevni predlog.

Te vesti so usodne za bodoče dogodke na Ogrskem. V prvo niti to ni gotovo, da se vsa Košutova stranka pridruži gori navedenemu sklepu večine stranke.

Ako se manjšina ne ukloni, in če uvažujemo, da ljudska stranka vodi še ostrejo besedo in zahteva kar odstop Tisze kakor pogoj za mir, potem niti misliti ni na pomirjenje duhov in normalne odnose. Če pa se vendar uresniči želja ogrskih vladnih krogov in se res vsa opozicija zadovolji s storjenim sklepom, kateremu je pritril tudi grof Tisza — kaj bi pomenjalo to? Prosimo, prečitajte le vsebino dodatka Thalyjevega, in gotovo vkljuketate z nami: to je popolna kapitulacija pred opozicijo in fenomenalen vspeh te poslednje, to je: prerogativ krome v vojskarnih stvarih na Ogrskem ni več — skupna c. in k. vojska — je bila! Tudi glede vojske bi imel pravico odločevanja ogrski parlament, kakor bo zahtevala »narodna volja«.

Sedaj je glavno in končno odločilno vprašanje: kaj porečejo na Dunaju k temu paktu, ki ga je sklenil grof Tisza s Košutovi? Ali mu podeli pooblastilo za tako izjavo v zbornici, kakor jo zahtevajo Košutovi?

Če si Tisza izposluje tako pooblastilo, potem bo ustanovitev samostojne ogrske armade le vprašanje časa, a sledilo jej bo potem tudi gospodarsko ločanje, kajti, če so avstrijski narodi občutili veliko krivico breme, ki so je morali nositi za skupno vojsko, kamoli da bi hoteli nositi tako breme za samostojno ogrsko armado? Ali nimamo torej prav, ako pravimo, da je pričakovati usodnih sklepov na Ogrskem oziroma, da so na Dunaju pred usodnimi odločbami?!

Bolgarska vlada nasproti Srbiji in Rusiji — Novi načrt zakona o novinstvu.

Odnosaji med Srbijo in Bolgarsko niso v najboljšem redu, če tudi se to ne zapaža na prvi pogled. Sicer pa je to naravno po samem toku političnem. Bolgarska vlada je odkrito neprijateljska nasproti Rusiji, v Srbiji pa želi vlada čim bolj in trajnejih prijateljskih odnosajev do Rusije. Današnja vlada v Srbiji mora paziti na to, ker je ona predstaviteljica volje iste politične stranke, v katere programu je najglavnejša točka: obranjenje čim bolj in čim trajnejih prijateljskih odnosajev do Rusije.

Pisanje samo tistih bolgarskih listov, ki so v bližnjem poznanju z državno kaso, dokazuje, da današnji bolgarski vladi ni do prijateljstva s Srbijo. To pa dokazuje zopet, da ima Bolgarska kje drugje močnejše zaslombe, nego bi jo jej dajala Srbija in Crnogora. Bolgarska — oficijelna seveda — se danes oddaljuje tudi od Rusije istotako, kakor je bilo za vlade Stambulova in njegove stranke.

Taki odnosaji niso na dobro Slovanstvu, ampak so na korist samo neprijateljem Slovanov. No, najbolj in najteže občuti to današnje stanje v Bolgarski isti bolgarski narod sam, na čegar pleča padajo vsa težina in vse nesreče.

Mnogo jih je, ki so nezadovoljni z novim načrtom zakona o novinstvu, ki ga misli predložiti skupščini minister policije. Stojan Protič. V tem načrtu so poojstrene kazni za tiskovne pregreške in doba zastaranja je podaljšana od 3 na 6 mesecev. Izlasti so nezadovoljni listi. Govore, da je hotel minister še bolj zročiti pravice novinarske, ali ni mogoč, ker bi se s tem prišlo v nasprotje z ustavo samo, v kateri je že mnogo določeb glede novinstva, katerih ni ameti križati.

Bolgarska vlada in makedonska ustaja. (Dopis.)

Kolikor bolj vzvišene se vidijo namere povpesevateljev makedonskega gibanja, toliko bolj pada v oči vedenje bolgarske vlade nasproti temu gibanju. Makedonsko gibanje nosi firmo »samostalno Makedonije«, mej tem ko zakulisni dogodki predstavljajo to v po-

vsem drugačni luči — v luči, ki ne kaže ravno na poštene namere. Bolgarska vlada, s knezom Ferdinandom na čelu, dela na to, da se na kakov način ustaja v Makedoniji — ne uduši in da se uvedenje reform prepreči. Znano je, da je knezu Ferdinandu največi idejal ta, da bi svojo glavo oktil s kraljevsko krono. Ker pa ve, da se to ne more zgoditi, dokler se Bolgarska ne poveča teritorialno, ni mu žal niti za svoje lastne milijone, ki jih trosi za dosezanje svojega idejala. Vsporedno s tem podpira tudi vlada makedonsko gibanje. — Ako bi makedonsko gibanje šlo po oni poti, kakor govore njega vodje, bil bi komite že davno razpuščen, ker to je v rokah bolgarske vlade. Ona je v stanju, da more v vsaki čas preprečiti prehajanje ustašev, da more svojim državljanom, svojim rezervnim in aktivnim častnikom zabraniti odhajanje v Makedonijo in Trakijo.

Vlada je na pr. dovolila beguncem iz državne kase 50.000 levov. To dejstvo kaže, v kakih odnosajih se nahaja sedanja bolgarska vlada nasproti ustaji v Makedoniji in Stari Srbiji.

Dnevne novice.

† Ivan Pavlič Iz Črnikala nam je došla tužna vest, da je v petek zvečer ob 9. uri tam umrl gospod Ivan Pavlič, posestnik in župan širne občine dekanske. Pokojnik je bil inteligenten mož in pošten naroden značaj. Zato nas je vest o njegovi prezgodnji smrti užalostila tem bolj, ker je bil pokojnik prvi župan po rešenju nesrečnih dekanskih homatij po zmagi pravice nad neštevilnimi intrigami. A da je prišlo tako, je bila v prvi vrsti zasluga pokojnega Pavliča. — Le šest mesecev je županoval in že je videti posledice plodonosnega njegovega delovanja. Mir se je vrnil se zasedanjem županskega stola po pokojniku v občino dekansko, katere je prebila boje po britkih skušnjah in prestala toliko političnih bojev in občinarji dekanski so z najboljšimi nadami zrl v bodočnost njih občine, kajti, pokojnik ni bil le poštenjak od pet do glave, nego bi. l je tudi delaven in skrben občinski upravitelj, kateremu bo težko najti vrednega naslednika. O njegovi kratki plakajo ne le soproga, štirje otroci in mnogobrojni sorodniki, nego i vsa občina dekanska, za katero je smrt pokojnika hud udarec.

Blag mu spomin!

Namestnik grof Goëss se je povrnil z Dunaja.

Kar je na sreč. je na jeziku! Dne 7. t. m. bodo imeli tržaški Nemci svoj »Südmarek-Abend«. Kaj je društvo »Südmarek« in kake so njega nameni in cilji — to vemo menda vsi. To je bojovno, to je agresivno društvo, ki se svojim delovanjem vzemirja neniške državljane izlasti na našem jugu monarhije in jih sili v odpor in boj.

Kdor želi pomirjenja duhov v naših krajih, ta ne more biti prijatelj temu društvu. Mej temi pa ni — glasilo uradnih krogov, ki čuje na ime »Triester Zeitung«.

»Triester Zeitung« se že kar veseli tega »Südmarek-Abenda« in spominja »še enkrat vse Nemce tržaške na to »Südmarkino« veselje. Izlasti pa opozarja: »So wird auser Herr Wanderlehrer Heeger u. a. auch der treue Förderer deutschen Sache in Süden, Herr Prof. Binder nach Triest kommen.« (V Trst da pride poleg potovalnega učitelja Südmareke, Heegerja, tudi zvesti povpesevatelj nemške stvari na jugu, g. profesor dr. Binder.)

Nas ne preseneča ta nastop »Triester Zeitung« in nje računov. Saj se poznamo že dolgo, gospodom sili na jezik, kar imajo v sreč. Ali to moramo vendar zabeležiti, ker označuje neiskrenost sedanjega vladnega zistema: kjer gre Nemcem na korist, tam si tudi ta zistem privajava teorijo Nemcev »posestnem stanju« — in se o tem nimalo ne meni zato, da-li ni bila morda ta posest ugrabljena?!

Občinske volitve v Vipavi so se vršile dne 4. decembra. V III. razredu je zmagala katoliško narodna, v II. in I. razredu pa narodno-napredna stranka.

Boj na Koroškem. Ministerski predsednik dr. Koerber je te dni obljubil deputaciji koroških Slovencev, da ne bo dopuščal, da bi se Slovincem jemale »stare pravice«. Zato je jako umestno torej, da »Slovenski narod« na novo opozarja ekselencu na te tri slučaje, navedši ob enem tudi dotične uradne številke: koncem oktobra t. l. je sodišče v Trbižu rešilo neko tožbo, oziroma izvršila predlog v pravilni slovenščini, nekaj dni pozneje neko slovensko tožbo v nemščini, in zopet nekaj dni pozneje je rešilo neki

slovenski izvršilni predlog v slovenščini. O tem pa je posebno zabeležiti pomembno dejstvo, da sti obe slovenski rešitvi podpisani od sodnika dr. Mayrja, nemška pa od proslulega dra. Höflerja. Z drugimi besedami: če je sodnik nemško-nacionalnega mišljenja, odreka slovenskemu jeziku vsako pravico, ali še drugače povedano: ne odločujejo ne ustavni zakoni, ne jezikovne naredbe, ampak — politično mišljenje gospodov uradnikov.

Lep vspeh koroških Slovencev. Slovinci v glasovitem Velikovecu so te dni prvokrat poskusili svojo srečo na občinskih volitvah v III. razredu. Na tem prvem nasokku so dobili 80 glasov proti 140 nasprotnim. Takov vspeh o prvem poskusu je nadobuden tembolj, ker so ga velikovski Slovinci dosegli proti združenim nemškim nacionalcem in socijalnim demokratom!

Odlilna gosta iz Makedonije v Ljubljani. V Ljubljani se mudita makedonski nadporočnik Stojancev, ki je spremljal gospo Jenkovo v taborišče makedonskih beguncev v Cepin, ter ruski pisatelj in dopisnik »Peterb. Vedomosti«, Orlovec. Odlilna gosta sta na potu po vsej Evropi, da bi pridobivala prijateljev ubogim Makedoncem. Gosp. Orlovec bo jutri predaval v »Mestnem domu« v Ljubljani. Vsakako se smemo čutiti Slovinci počečene, da sta odlilna gosta najprej obiskala naše središče.

Popravek in pojasnilo. Prejeli smo: Sklicuj se na § 19 tiak. zak. prosim, da objavite nastopno:

V svoji številki od dne 30. nov. je priobčila »Edinost« notico pod naslovom »Krvav pretep«. V tej notici je rečeno, da sem bil jaz v nedeljo zvečer v gostilni pri Marcu, kjer da sem se zapel v neki pretep ter ranil nekoga.

Na to izjavljam, da jaz nisem bil v Marcovi gostilni, marveč je do onega spopada prišlo na ulici. Jaz sem bil došel iz ulice Commerciale na Belveder. Ker pa sem peval slovenski, sta me dva Italijana, prihajajoča mi nasproti, začela psovati s »ščavoc«. Jaz sem ju pozval na odgovor radi te psovke, ali v isti hip že me je eden njiju udaril z dežnikom po glavi. Jaz pa sem urno pograbil po dežniku in mu vrnil žnjim. Na to sta oba Italijana skočila na-me in me začela tepsti s pestmi po glavi. Čutil sem se v veliki nevarnosti, ker se nisem mogel ubraniti napadalecev. V tem kritičnem trenutku, in v lahko umljivem razburjenju sem jaz res segel po nožu in sem nekoliko ranil enega napadalecev. Spoštovanjem

Martin Semen.

Slovensko gledališče v Ljubljani. V nedeljo, dne 6. in v torek, dne 8. t. m. bosti na slovenskem deželnem gledališču po dve predstavi: pop. ob 7/3. izvirna narodna igra s petjem in godbo »Legionari« (Govékar Parma), zvečer ob 7/8. pa noviteta-opera Rusa P. I. Čajkovskega »Evgenij Onegin«. V nedeljo se bo vrnil v čas med obema predstavama, t. j. od 5.—7., koncert slavnega praškega kvarteta v »Nar. domu«. — Dne 18. t. m. bo gostovala herojna beligradskega gledališča, Slovenka gospieva Vela Nigrinova v Sudermannovi drami »Dome«, dne 20. t. m. pa v veseligr Sardoua »Madame sans Gêne«. — Prihodnja opera bo »Prodana nevesta«. Dramski noviteti tekom meseca decembra: »Pot okoli sveta v 80 dne« (Jules Verne) in »Podkrižavalec« (Auzengruber). S početkom januarja se uprizori opera »Peter Svazič« tržaškega Slovana Jos. Mandića.

Slovenske propovedi pri sv. Antonu novem. »Slovenec« piše: »Po zanesljivih informacijah smo zvedeli, da ono, kar pišejo listi o odpravi slovenskih pridig pri sv. Antonu novem, ne temelji na resnici. Prvi je izrazil svojo židovsko željo »Piccolo«, potem pa je prišla »Edinost«, kateri se »Piccolo« zdi verodostojen. Kolikor je nam znano, se ne spremeni red slovenske službe božje v cerkvi sv. Antona novega. Tako je prav. Pravica Slovincem naj se varuje tudi v cerkvi.«

Na to le malo besed odgovora. Kolikor nas je v Trstu, vemo, koliki vplivi in koliko časa že delujejo na odpravo slovenskih propovedi iz cerkve sv. Antona novega. Ni res, da je »Piccolo« prvi izrazil željo, ampak, kar je govoril povodom imenovanja novega župaika, je bil le javen odmev skrivnega delovanja. Verodostojen nam je »Piccolo« v kolikor obstoji notorično dejstvo, da ima sotrudnikov med tržaškimi svečeniki. Če tudi za sedaj ostanejo propovedi, ni to še novea

-dokaz, da se ni in da se ne bo delovalo za njih odpravo. Za to pa, da se ne odpravijo, bodo po svoji moči skrbeli tržiški Slovenci!

Grobovi pri sv. Ani. Z letom 1903 zapadejo koncesije za desetletno dobo grobov na pokopališču pri sv. Ani, za katere je bilo dano dovoljenje v letu 1893. Mestni magistrat pozivlja torej lastnike teh grobov, naj poskrbe, da se koncesija eventuelno obnovi najdalje v mesecu aprilu 1904, ker sicer bo magistrat razpolagal z onimi grobovi. Seznan koncesij, ki zapadejo, je na vpogled v V. sekciji mestnega magistrata, v uradu mestnega fizikata in na inšpektoratu pokopališča pri sv. Ani.

Za macedonske begunce so nadalje darovali:

Gosp. J. Jamšek 10 K. g. Anton Verbaj, orglar 2 K. g. Josip Loj 2 K. g. Ivan Marija Vatovac, Sv. Ivan, 20 K. g. Marija Fuda 40 stot., g. Dolenc Vekoslav, Prosek, 10 K. g. Anton Mlekuš, Bovec 3 K. gosp. Franjo Klanjšček, kurat v goraji Tribuš 8 K. — Prej izkazanih 496 K 91 st., skupaj 552 K 33 st.

»Marijana« v Barkovljah. Dramatično društvo je sklenilo, da priredi na splošno zahtevanje še enkrat predstavo igre »Marijana«, ki je bila na prvi predstavi pri sv. Ivanu sprejeta s priznanjem in zadovoljnostjo. Prihodnja predstava te igre bo torej v nedeljo 13. dec. t. l. v dvorani »Narodnega doma« v Barkovljah ob 4. uri in pol popol. S ponovitvijo te igre bo gotovo »Dramatično društvo« ustreglo marsikomu, timveč ko bo druga predstava v drugem okraju ter bo tako lažje pristopna marsikaterim, ki so imeli predalno pot na prvo predstavo k Sv. Ivanu.

Opozarjamo, da se bodo sedeži prodajali od jutri v ponedeljek naprej v kavarni Commerce od 12. do 3. ure pop. in od 8. ure zvečer naprej. Cene ostanejo iste kakor na prvi predstavi.

»Miklavžev večer« v Rocolu. Kakor že objavljeno na tem mestu, obišče danes ob 4. uri popoldne sv. Miklavž tudi naš Rocol.

Ob tej priliki hoče zapeti pevsko društvo »Zvonimir« par zborov. Vrli pevec in pevke tega društva se za to pridno pripravljajo.

Komur je mar rešitev našega Rocola iz tojčevih krempijev, gotovo ne zamudi te prilike obiskati zapuščene Rocolčane in poslušati našega vrliga »Zvonimira«. — Torej jutri vsi v Rocol!

»Trgovsko izobraževalno društvo« naznanja, da društvena šola se prične z jutranjim dnem. Šola bo vsako nedeljo in vsaki praznik ob 4. uri popoldne v društveni sobi, ulica Torre bianca št. 16. Društvenikom in trgovskim pomočnikom sploh se priporoča najnujnejše, naj redno zahajajo v šolo, ker bo to v njihovo korist.

»Miklavžev večer«, ki bo danes pri sv. Ivanu, se bo vršil po tem-le programu: 1. Petje. 2. Igra: »Dve tašči«, v kateri bodo sodelovali: gospice Odinal, Negode, Poniž in gospodje Cink, Kjuder, Regent, Jurkovič. 3. Miklavžev nastop.

Ker je čisti dohodek namenjen na korist ženski podr. sv. Cir. in Mat. nadejamo se najlepše udeležbe. Ustopnina 20 nč., sedež 10 nč. Otroci ne plačajo nič.

Mesto kancellista je razpisano na okrajnem sodišču v Kopru. Prošnje je predložiti predsedništvu deželnega sodišča v Trstu do dne 31. decembra.

Kozlice. Mestni magistrat objavlja, da so se v zadnjih dneh pojavili v našem mestu trije slučajni kozice, katerim je bila kal gotovo zanesena od zunaj. Oblasti so hitro posegle vnes tako izdatno, da so oni trije slučajni ostali izolirani. Vendar pozivlja mestni magistrat prebivalstvo, naj se zavaruje pred boleznijo s cepljenjem kozic. V ta namen je odločeno, da se zavod za cepljenje kozic v ulici Petrarca zopet odpre in bo odprt sleherni dan — izvzemši prazne dni — od 1. do 2. ure popoldne in se more poslužiti tega zavoda, kdor le želi. Izlasti se toplo priporoča to starišem onih otrok, katerim še niso cepljene koze, in vsem onim osebami, ki že deset let niso bile cepljene.

Grof, ki se hrani se šipami. — Pred 20 dnevi je prišel v lekarno [Leitenburg, na trgu sv. Ivana, neki mlad človek ter se vodju lekarne g. Petru Privilegi predstavil z imenom Leopold Melhior grof Strasoldo. Povedal je nadalje, da se nahaja v revščini ter da se bavi s prirejanjem napitev na šipe.

Zaključivši svojo pripoved, je ponudil g. Privilegiu, da mu naredi napis na šipe lekar-niških vrat in oken. G. Privilegi mu je res dal 4 šipe, od katerih mu je grof prinesel 2 nazaj čez nekoliko dni. Druzih dveh šip pa g. Privilegi čaka še sedaj, a ker se mu to zdi že nekam predolgo in sti šipi vredni 50 kron, je prijavil večeraj popoldne vso stvar policiji.

Samomor. V hiši št. 16 v ulici Rossetti je stanovala pri neke družini 25 letna Marija Mirkovič. Večeraj popoldne okoli 2. ure so pa člani ene družine, pri kateri je stanovala Mirkovič, začuli taranje in neko težko sopenje v Marijinej sobi.

Neko njih je potkal na vrata ter skušal vstopiti v sobo: a vrata so bila zaklenjena. — Vsled tega so vrata podrli ter vstopili v sobo a tu so našli Marijo, ki se je leže na postelji zvijala v bolečinah. — Poklicali so takoj zdravnika se zdravniške postaje.

Prej ko je ta prišel na lice mesta, so pa domačini našli stekleničico za 50 gramov, iz katere se je razlival duh fenilne kisline. Bilo jim je takoj jasno: nesrečnica je bila izpla strup, da konča svoje življenje.

Prišedši na lice mesta, je zdravnik takoj skušal nesrečnici izprati želodec, a maj tem poskusom je reva umrla. Truplo nesrečnice so prenesli v mrtvašnico pri sv. Justu.

Glede vzrokov, trdijo, da nesrečnica ni bila pri čisti pameti, katero da ji je bila zmešala neka nesrečna ljubezen.

Tatvina. Gospod Leaart Romelj, ki ima trgovino z jestvinami v ulici Rossini je prijavil večeraj redarstvene oblasti, da so mu nepoznani tatovi vkradli iz njegove trgovine dva svežnja polenovke v skupni vrednosti 200 kron. — Redarstvena oblast je takoj odredila potrebno, da bi se prišlo tatovom na sled. In res se je redarjem posrečilo najti omenjena svežnja polenovke v skladišču trgovca Ivana Colletti v ulici Carradori št. 5. Na vprašanje, kako da je prišel do omenjenih svežnjev, je Colletti izjavil, da ga je gostilničar Morasutti, ki ima gostilno v ulici Squero nuovo št. 7, prosil naj mu ju shrani. Ker mu je Morasutti znan, da je rad ustregel njegovej prošnji. Na to je bil pozvan na policijo Morasutti sam, a ta je tajil, da bi bil on izročil Collettiju ona dva svežnja polenovke. Ker je pa Collettijevo izjavo podkrepil tudi Collettijevo vajenec in sicer s tem, da je izjavil, da je pomagal Morasuttiju spraviti svežnja v skladišče, je bil vsled tega Morasutti pridržan v zaporu.

Trgovina.

Borzna poročila dne 5. decembra.
Tržiška borza.

Napoleoni K 19.06—19.08¹/₂, angleške lire K 23.94 do 23.98, London kratak termin K 239.50—240.00, Francija K 95.05—95.35, Italija K 95.15—95.45, italijanski bankovci K 95.15—95.45, Nemčija K 117.05—117.35, nemški bankovci K 117.05—117.35, avstrijska ednotna renta K 100.40—100.70, ogrska krona renta K 98.30—98.60, italijanska renta K 101.90—102.30, kreditne akcije K 685.—687.—, državne železnice K 674.—676.—, Lombardi K 88.—90.—, Lloydove akcije K 767.—773.—, Srečke: Tisa K 327.—332.—, Kredit K 473 do 482, Bodenredit 1880 K 293.—296.50, Bodenredit 1889 K 288.—293.—, Turške K 141.—do 143.—, Srbske 2% K —.—

Dunajska borza ob 2. uri popol.:

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	100.50	100.50
» » v srebru	100.35	100.35
Avstrijska renta v zlatu	120.65	120.70
» » v kronah 4%	100.55	100.55
Avst. investicijska renta 3 ¹ / ₂ %	92.90	92.90
Ogrska renta v zlatu 4%	118.55	118.55
» » v kronah 4%	98.50	98.55
» » renta 3 ¹ / ₂ %	90.05	90.15
Akcije nacionalne banke	1615.—	1615.—
Kreditne akcije	684.50	684.—
London, 10 Lstr.	239.60	239.60
100 državnih mark	117.15	117.12 ¹ / ₂
20 mark	23.44	23.42
20 frankov	19.06	19.06
100 ital. lir	95.40	95.30
Cesariski cekini	11.32	11.32

Parizka in londonska borza.

Pariz. (Sklep.) 3% francoska renta 98.50, 5% italijanska renta 104.05, španski exterior 89.52, akcije otomanske banke 608. Brez kupčije.

Pariz. (Sklep.) Avstrijske državne železnice —, Lombardi 92.— unificirana turska renta 89.22, menjice na London 251.90, avstrijska zlata renta 102.50, ogrska 4% zlata renta 102.40, Landerbank —, turske srečke 138.—, pariška banka 11.30, italijanske meridionalne akcije 697.—, akcije Rio Tinto 12.38. Nepravilno.

London. (Sklep.) Konsolidiran dolg —, Lombardi —, srebro 25¹/₂, španska renta —, italijanska renta —, tržni diskont 3¹/₂, menjice na Dunaju —, dohodki banke —, izplačila banke —, Praznik.

Tržna poročila 5. decembra.

Budimpešta. Pšenica za april K 7.70 do 7.71, za oktober od 7.57 do 7.59. Rž za april K 6.60 do 6.61, za maj — do —. Oves za april K 5.49 do 5.50, za maj k — do —. Koruza za maj K 7.17 do 7.18. Repično olje za avgust 11.75 do 11.85.

Pšenica: ponudbe srednje —: povpraševanje: omejeno, ugodnejše, prodaja 23.000 met. st. delona nekoliko stotnik povisjanja Draga žita ugodnejše. Vreme: dež.

Hamburg. (Sklep. pop.) Kava Santos good average za december 23.—, za marec 33.—, za maj

34¹/₂, za september 35¹/₂, vzdržano: kava Rio navadna loco 30.35, navadna realna 34.37, navadna dobra 38.41.

Havre. (Sklep.) Kava Santos good average za tek. mesec po 50 kg 41.25 frk, za marec 42.— frk.

Hamburg. (Sklep.) Sladkor za december 16.80, za januar 17.05, za marec 17.50, za maj 17.70, za avgust 18.10, za oktober 18.25. Mirno (Vreme: blago.)

London. Sladkor iz repe surov 8¹/₄ Sh. Java 9.04¹/₂ Sh. Stanovitno.

Sladkor, tuzemski. Centrifugalpile, promptno K 64.50 do 66.50, za september K — do —, dec.-avg. 64.50 do 65.75, Concassi in Melispile promptno K 70 — do 71 —, za sept. K — do —, dec.-avg. 67.30 do 67.80.

New-York. (Otvorjenje.) Kava Rio za bodoče dobave. 10 in 5 st. zvišanja.

Pariz. Rž za tekoči mesec 15.—, rž za januar 15.—, za januar-april 15.—, za marec-junij-april 15.— (mirno). Pšenica za tekoči mesec 20.70, za januar 20.70, za januar-april 20.80, za marec-junij 23.85 (stanov.). — Moka za tekoči mesec 28.30, za januar 28.25 za januar-april 28.25, za marec-junij 28.— (trdno.). — Repično olje za tekoči mesec 54.75, za januar 54.50, za januar-april 54.—, za maj-avgust 54.50 (trdno.). Spirit za tekoči mesec 40.—, za januar 39.25, za jan.-april 39.50, za maj-avgust 39.75 (trdno.). — Sladkor surov 88¹/₂ uso nov 23.—23¹/₂ (mirno), bel za tekoči mesec 25.57¹/₂, za januar 26.12¹/₂ (mirno) za januar-april 26.50, za maj-avgust 27.37¹/₂, rafiniran, 57¹/₂—58.— Dež.

Trgovina se zaklanja praščel.

Včeraj je bilo pripeljanih na trg 46 praščic, od kojih se ni prodalo skoraj nič, ker so došli še le proti večeru. Kar se je prodalo je šlo po K 112.

VEČJA TRGOVINA

v Gorici

išče

kontoarista večjega slovenskega, italijanskega in nemškega jezika ter ameriškega knjigovodstva. Ustop takoj. Plača po dogovoru. Ponudbe pod »Kontoarist« na upravo lista »Edinost«

GRLOBOL, KAŠELJ, NAHOD, UPADAJE GLASU, KATAR itd. ozdravite z večkrat odlikovanimi

Pastiglie Prendini.

Nad 40 leten vspeh.

Izdeluje P. Prendini, lekarničar v Trstu. Neobhodno potrebne za govornike, pevce itd.

Varovati se pred ponarejanji ter zahtevati vedno »Pastiglie Prendini«, koje se prodajajo v lekarni Prendini in v vseh boljših lekarnah vsake dežele.

Za božično in novoletno darilo!

395 komadov samo glđ 1.85.

1 krasna ura s 24 urnim tekom s posebrneno, verzično; 1 krasna spila za kravate se simli biseri; 1 prstan s ponarej. kamnom za možke ali ženske; 1 garnitura gumbov za manšete, srajo in ov atnik, jamčeno iz 3 double zlata; 6 žepnih rut iz pristnega platna; 1 krasna pisalna oprava iz niklja 1 lepo toiletno ogledalo z etvijem in lepim glavnikom; 1 lepo dišeče toiletno milo; 1 belečnica; 12 komadov umetnih slik najznamenitejših mož sedanjega časa; 73 pisalnih peres in še 290 različnih komadov, koji so v hiši koristni.

Posilja po povzetju ali predplačilu.

H. Spingarn, Krakov 43.

Kdor vzame 2 ovitka, vdobi po vrhu en nož z 2 rezili, ako se vzame več ovitkov se priloži vsa kemu po en tak nož.

Za to kar ne ugaja, se denar takoj vrne.

Užgani znak na zamašku

v varstvo proti ponarejanju

MATTONIJA Giesshübler Sauerbrunn.

Tužnim srcem, naznanja podpisani žalostno vest, da je preljubljeni njih župan

Ivan Pavlič

dne 5. t. m. ob 4. uri v jutro po mučni bolezni v Gospodu zaspal. Pogreb se bo vršil, v nedeljo, 6. t. m. ob 3. uri popoldne na pokopališču v Černikalu.

DEKANI, 5. decembra 1903.

Žalujoči občinski odbor.

TRŽAŠKA POSOJILNICA IN HRANILNICA

registrovana združga z omejenim poročtvom.

Ulica S. Francesco št. 2, I. - TRST - Ulica S. Francesco št. 2, I.

Telefon 952

Hranilne uloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud zadruga in jih obrestuje po 4%. Rentni davek od hranilnih ulog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po 1 krono. Posojila daja samo zadržnikom in sicer na uknjižbo po 5¹/₂%, na menjice po 6%, na zastave po 5¹/₂%. Uradne ure: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne. Izplačuje vsaki dan ob uradnih urah. Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.

Poštno hranilnični račun 816.004.

Singerjevi šivalni stroji

za družinsko porabo so

najboljša božična darila

Jednostavna manipulacija! Velike trpežnosti!

Nedosežno del delo zmoglost!

Brezplačni podučevalni tečaj tu za umetno vezanje.

Singer & C. o deln. družba šivalnih strojev

TRST, Corso, Palača Salem.

V letu 1903. 7 največjih odlikovanj samo v Nemčiji.

Z ozirom na predstojecho opustitev

trgovine

„AL NUOVO NEGOZIO“

(ex PIANO)

na borznem trgu št. 4

se prodaja cela še obstojecha zaloga manufakturnega blaga in konfecij za gospē z jako velikim popustom.

Skoro v vseh krajih države

poznana zaloga sivalnih strojev
M. RUNDBAKIN, Dunaj. IX., Berggasse 3.

Priljubljeni sivalni stroji mnogim gospodom, c. kr. voj-
 skom in v zalogi nove sivalne stroje, ki ne pro-
 vodujo nikakoli **Sumenja** ter se najini lahko dela.

Ti stroji so jako elegantni in opre-
 mljeni z vsako zboljšanjem sodnosti.
 Dražinski Singerjev sivalni stroj za
 goniti z nogami in s pokrovom
 K 50.—, Singer-Ringschiff s po-
 krovom K 8.—, K tem strojem pri-
 ložna priprava za pletenje K 4.—
 Veliki Ringschiff za krojače in vo-
 jaste K 95.—, Central Bohlin z
 krasnim pokrovom K 90.—

Posiljuje na 5 letno pravo po potnem povzetju, ali
 prisplachu K 25.— ter ostane tudi na povzetje.

Zaboj prost.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

ZOBOZDRAVNIK
Univ. Med. Dr. Makso Brillant
 v TRSTU
 ulica S. Antonio št. 9. II. nadstr.

Izrajuje izdelanje z emajlem, porcelanom
 srebrom in zlatom.
 I. deluje posamezne umetne zobove kakor
 tudi celo zobovje.
 ORDINIRA od 9.—12 predp. 3.—5. popol.

Za vinogradnike imam vre tisoč
 na zeleno in suho
 cepljenih tri najboljših vrste in sicer: bi-
 ligradec, lški riling, silvanec, rulant e,
 zlate, krajjevna, rebuls, spinjal in dr., ki
 so cepljeni na riparija vetalis in montev o.
 (na 100 komadov 22 kron, J sip Com,
 vinogradnik v Vrhopolji pri Vipavi.

Veliki krah!

New-York in London nista priznala
 niti evropski celini ter je bila velika
 tovarna srebrenine prisiljena, oddati svo
 svojo zalogo zgolj proti najhujemu pla-
 člu delavnih moči. Pooblaščen sem iz-
 vršiti ta nalog. Posiljam torej vsakemu
 sledeče predmete le proti temu, da se
 mi povrne glid. 6.60 in s cer:

- 6 komadov najinejših namiznih nožev
 s pristno angleško klinjo;
- 6 komadov ameriškanskih pat. srebrnih
 vilic iz enega komada;
- 6 komadov ameriškanskih pat. srebrnih
 jedilnih žlic;
- 12 kom. ameriškanskih pat. srebrnih
 kavnih žlic;
- 1 komad ameriškanska patent srebrna
 zajemalica za juho;
- 1 komad ameriškanska patent srebrna
 zajemalica za mleko;
- 6 kom. ang. Viktorija čaše za podklado;
- 2 kom. efektivnih namiznih svečnikov;
- 1 komad cedilnik za čaj;
- 1 kom. najin. sipalnice za sladkor.

42 komadov skupaj samo glid. 6.60.
 Vseh teh 42 predmetov je popred
 stalo glid. 40 ter jih je moči sedaj dobiti
 po tej minimalni ceni glid. 6.60. Ame-
 rikansko patent srebro je zkozi in zkoz
 bela kovina, ki obdrži bojo srebra 25
 let, za kar se garantuje. V najboljši
 dokaz da le-ta inerat ne temelji na

nikakšni slepariji
 zavežujem se s tem javno, vsakemu,
 kateremu ne bi bilo blago všeč, povrnti
 brez zadržka znesek in naj nikdor ne
 misli ugodne prilike, da si omisli to krasno gar-
 anturo, ki je posebno prikladna kot prekrasno
svatbeno in priložnostno darilo
 kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo
 Dobiva se edino le v

A. HIRSCHBERG-a
 Exportni hiši amer. pat. srebrnega blaga
 na Dunaju II/3 Rembrandstrasse 19.

Posilja se v provincijo proti povzetju, ali če s
 znesek naprej vpošlje.

Cistični prašek za njo 10 kr.

Pristno le z zraven natisnjeno varstveno
 znamko (zdrava kovina.)

Izvlaček iz pohvalnih pisem:

Bil sem s pošiljatelj krasno garantirano jako zadovoljen.
 Oton Bartusch, c. in kr. stotnik v 27. pešpolku.
 Ljubljana.
 8 pat. srebrno garanturo sem jako zadovoljen.
 T. Mašelj, dekan v Mariboru.
 Ker je Vala garantura v gospodinjstvu jako koristna, prošim,
 da mi pošljete še več. St. Pavel pri Prebodu.
Dr. Kamilo Böhm, okrajni in tovarniški zdravnik.

Varstvena znamka: SIDRO.
LINEMENT. CAPSICI COMP.
 iz Richterjeve lekarne v Pragi

priljubljeno izvrstno, bolečine
 blažeče mazilo; dobiva se po
 80 stot., 1.40 K in po 2 K po
 vseh lekarnah.

Pri vkupovanju tega povsod pr-
 ljubljene domačega zdravila na
 se pazi edino le na originalni
 steklenice v zavrtkih z našo var-
 stveno znamko „SIDRO“ z
 Richterjeve lekarne in le tedaj je
 gotovo, da se sprejme originalni
 izdelek.

Richterjeva lekarna pri stolcu levo v Pragi
 2. Elisabethine ulice 5.

Potniki v Ameriko!

CUNARD LINE

prevažata potnike naravnost
iz Trsta v Novi-York

z brzim potnikom „AURANIA“ z 1200 mest III. razreda in z 300 salo-
 mest II. razreda s kabinami in z brzim potnikom „CARPATHIA“ z 2000
 mest III. razreda in z 400 salo mest II. razreda s kabinami.

Cena polne karte za vožnjo, iz TRSTA v NOVI-YORK
 hrano z vinom in vso postrežbo
III. razred, za osebo 180 K

Odhod iz Trsta
 „CARPATHIA“ 15. decembra 1903. „CARPATHIA“ 2. februar, 1904.
 „AURANIA“ 29. decembra 1903. „AURANIA“ 16. februar, 1904.

Natančnejša razčlenjena, vozne bilete, cene, prevoze v druge postranske luke in železniske po-
 staje iz Nova-Yorka v notranja mesta Zjedinjenih držav Severne Amerike daje in preskrbljuje
Avstrijski domači glavni zastop Schröder & C. o - Trst
 Via Carlo Ghega št. 8, I. nadstr.

Naslov za brzojave: **SCHRODERCO - TRST.**

Potniki naj se zgledajo pravočasno in precej pisмено ali brzojavno za
 vozne biljete!

Vsaki gospodinjji
 je čestitati, ki glede na zdravje, prihranek in dobri
 okus uporablja Kathreiner-Kneippovo sladno kavo.

Vljudna prošnja: Pri kupovanju ne zahtevajte samo sladne kave,
 ampak izrečno vselej — Kathreinerjevo — Kneippovo sladno kavo
 in odjemajte jo le v izvornih zavojih, kakršnega kaže ta podoba.

Cena zavoju 50 vinarjev.
 vsebina 300 gramov

Kathreiner
 Kneippova sladna kava
 v polnih zrnih
 Kathreinerjeve tovarne
 Monakovo.

Zdravje je največje bogatstvo!

Kapljice sv. Marka.

Te glasovite in nedosegljive kapljice sv. Marka
 se uporabljajo za notranjo in zunanjo rabo.
 Posebno odstranjujejo trganje po kosteh, no-
 gah in rokah ter celjavajo vsak glavobol.
 Delujejo blagodejno pri boleznih v želodcu,
 ublažujejo katar, umirajo bledave in lajšajo
 nadoho. Pospesujejo prebavljanje, čistijo kri
 in čreva. Odvajajo velike in male gliste in
 vse bolezni proizvedene od glis. Delujejo
 izvrstno proti hripavosti, zdravijo vse bolezni
 na jetrah, koliko in trganje v želodcu. Odstranju-
 je vsake mrzlice in vse
 bolezni izvirojoče iz mrzlice. Najbolje sredstvo proti
 kapljice na smejo manjkati v nobeni mestni in kmečki hiši.

Dobiva se samo v mestni lekarni v Zagrebu. Naročila naj se naslovila:
Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg 44., v bližini cerkve sv. Marka.
 Denar naj se pošilja naprej, drugače se pošlje po povzetju. Manje kot jeden
 ducat (12 steklenic) se ne pošilja. Cena je sledeča franco na vsako pošto:
 12 steklenic K 4.—, 24 steklenic K 8.—, 36 steklenic K 11.—, 84 steklenic
 K 14.60, 60 steklenic K 17.—.

Na razpolago je tisoče priznanih pisem, ki se ne morejo vsa priobčiti, zato nave-
 demo samo imena nekaterih gg., kateri so s posebnim vsehobom uporabljali kapljice sv. Marka
 ter popolnoma ozdravili: Ivan Baretinčić, učitelj; Janko Kišur, kr. nadgozdar; Stefan Barčić,
 župnik; Ilija Mamić, opankar; Zofija Vukelić, šivilja; Josip Seljanović, kmet itd.

Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg 44., v bližini cerkve sv. Marka.

Zdravje je največje bogatstvo!

Velik dohod

snovij za moške in ženske obleke

same novosti.

Bogat izbor
drobnarij za krojače

Naslednik **FR. HITTY**
Alojzij Galperti
 TRST
 Barriera vecchia 13.

Oglas.

Zupanstvo občine Dekani, raz-
 pisuje službo občinskega tajnika
 z letno plačo 1200 kron, pristo-
 stanovanje in druge nagrade,
 skupnem znesku 260 kron. Pro-
 silci se morajo izkazati z dobrimi
 spričevali in znanja slovenščine,
 italijanščine, zgledati se je do 15.
 decembra 1903.

Ivan Pavlič, župan.

TRST. - Via Giacinto Gallina št. 6. - TRST

Pozor!

Prodajam po jako nizkih cenah spece-
 rjeko-jedino blago iz prvih tovarov in cer-
 klirke t-stenine **Znideršič & Valencič**,
 nadalje napol trške in tržaške testen ne prvo
 vrste in vsake velikosti, s trčno postrežbo
 na dom. Na deželo pošiljam po poštnem p y-
 zetju od 5 kg. naprej.
 Proti takojšnemu plačilu 2% odbitek.
 Priporočam se udani

Josip Luin.

TRST. - Via Giacinto Gallina št. 6. - TRST.

Najboljši in najpopolnejši
glasovirji (pianini)

se vkupijo najceneje proti takojšnemu plačilu
 ali na mesečne obroke (tudi na deželo) nepo-
 sredno tovarnarju

HENRIK BREMITZ-u
 c. kr. dvornem založnikr glasovirjev (pianinov)
 v TRSTU, Borzni trg št. 9.

Svetovna razstava v Parizu 1903. Najvišje odlikovanje Avstro-
 Ogerske za glasovirje

„Gostilna Pri Martinu“

ulica Belvedere 17.

toči vino istrsko črno in vipavsko
 belo po najnižjih cenah.

Kuhinja preskrbljena je vedno z mrzlimi
 in gorkimi jedili. — **Cene zmerne.**
 Za običen obisk se priporoči

Martin Marc.

Glasovir na prodaj. Proda se
 po nizki
 ceni izvrstna glasovir. Več se izve v Delav-
 skem polp. društvu, ul. Molin p'ecolo št. 3.

Mnogo denarja!

do 1000 kron na mesec zmo-
 rejo častno zas užiti osebe vsa-
 kega stanu, (tudi kot postran-
 ski zas užak).

Natančneje pod „Reel 107“
 na Annonces - Abthe lung des
MERCUR, Stuttgart, Bergstr.

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA

registrovano društvo z omejeno zavezo,
 v Gorici

Gosposka ulica hšt. 7., I. nadstr
 v lastni hiši.

Hranilne vloge sprejemajo se od vsaoga
 če tudi ni član društva in se obresta-
 jejo po 4 1/2%, ne da bi se odbijal rentni
 davek.

Posojila dajejo se samo članom in sicer na
 menjice po 6% in na vknjižbe po 5 1/2%.

Urduje vsaki dan od 9. do 12. ure dopol-
 in od 2. do 3. ure popol. razven nedelj
 in praznikov.

Stanje hran. vlog leta 1900. Kron 1.263.563
 Poštno-bran. račun št. 837.315.